

Ірина Рогодченко, Людмила Полтавська

ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ЯКОСТІ ОСОБИСТІСНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УЧНЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Школа – це своєрідна модель суспільства, у центрі якої знаходиться дитяча особистість. Саме сучасний освітній заклад має сприяти інноваційному розвитку учня, який повинен уміти навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в полікультурному середовищі, мати здатність до саморозвитку та саморозкриття.

Тому діяльність Карлівської гімназії імені Ніни Герасименко як інноваційного освітнього закладу спрямовувалася на реалізацію проблеми “Діяльнісний підхід до формування лідерського освітнього потенціалу в умовах рівного доступу до якісної освіти”. Упроваджувався Проект розвитку “Гімназія рівних можливостей – Школа соціального успіху”, що передбачав створення ефективних умов для формування нової якості особистісного інноваційного розвитку соціально успішної особистості; різнобічний розвиток, виховання і соціалізацію школяра, здатного до життя в суспільстві, який прагне до самовдосконалення і навчання, готовий до свідомого життєвого вибору, є патріотом, має сформовані моральні цінності, вміння креативно та критично мислити.

Пріоритетними напрямками розвитку гімназії стали проектування, експериментування, моделювання та впровадження новітніх освітніх технологій. Організація навчально-виховного процесу ґрунтувалася на засадах діяльнісного, компетентнісного та особистісно зорієнтованого підходів. Створено модель школи соціального успіху, модель випускника та вчителя. В основу експериментальної діяльності була покладена авторська технологія “Формування графічних навичок письма першокласників у зошитах в одну лінію”. Проводилася співпраця з науковцями Інституту соціальної та політичної психології НАПН України в межах моніторингу чинників професійного самовизначення молоді в умовах упровадження Національної рамки кваліфікацій.

Практичний інтерес у контексті наукового розуміння особистісного інноваційного розвитку учня мають дослідження Д. Ельконіна – В. Давидова, І. Підласого, І. Якиманської, Ч. Темпла. Запроваджено компетентнісно орієнтовані методики і технології навчання: критичного та асоціативного мислення; розвивального, проблемного та продуктивного навчання; зустрічних зусиль; ІКТ, дебатну технологію; філософію для дітей; ситуації успіху. Створено інформаційно-освітнє середовище відповідно до вікових і пізнавальних особливостей дітей, їхніх здібностей, інтересів й освітніх потреб. Розроблено та реалізовано міні-проекти: “Лідер”, “Освітній моніторинг”, “Обдарована дитина”, “Педагогічний олімп”, “Світ прекрасного”, “Зелена планета”, “Минуле й майбутнє”, “Технополіс”, “Чемпіон”, “Гімназія-родина”.

Забезпечено умови для формування вчителя-професіонала, інноватора. Інструментарій досягнення – участь у Міжнародних проєктах: українсько-нідерландському “Громадські платформи освітніх реформ в Україні”, українсько-польському “Лідери освітніх ініціатив”; Всеукраїнському конкурс-захисті моделі навчального закладу “Школа майбутнього”; Міжнародному фестивалі педагогічних інновацій; Всеукраїнському конкурсі мультимедійних проєктів “Моя родина в ХХ столітті”; Всеукраїнському конкурс-захисті моделі Проєкту розвитку школи; регіональній естафеті педагогічних інновацій “Нові горизонти української школи”; Національному проєкті “Відкритий світ”; Всеукраїнському конкурс-захисті освітніх технологій – 2015; швейцарсько-українському проєкті “Розвиток громадянських компетентностей в Україні – DOCCU”, 2016; вивчаємо для запровадження науково-педагогічний проєкт “Інтелект України”, 2016. Гімназія – член Асоціації закладів освіти України “Відроджені гімназії України”.

Створено систему роботи по формуванню лідерського освітнього потенціалу в умовах рівного доступу до якісної освіти, особистісних якостей, ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності. У закладі діють дитячі об’єднання: “Барвінчата”, “Дружба”, “Старшокласник”, шкільне наукове товариство “Інтелектуал”; дебатний клуб “Омега”; зразкова студія образотворчого мистецтва; музейний комплекс (етнографічний, військово-історичний та музей розвитку гімназії); гуртки різноматематичного спрямування.

Актуальність роботи над проєктом та проблемами гімназії зумовлювалася вимогами сучасності, коли роль дитини як проєктувальника свого життя – визначальна (дитиноцентризм). Виховання школяра як людини успішної, конкурентноздатної, демократичної, відповідальної, патріотичної здійснювалася через створення умов для конструювання кожним учнем власної освітньої траєкторії. Основою для цього стало профільне навчання (профілі: математичний, історичний, правовий, економічний, іноземної філології); співпраця з батьками (дитячо-дорослі соціально значущі проєкти) та громадськістю, позашкільними установами: БДЮТ, СЮТ, СЮН, ДЮСШ, Школою мистецтв.

Цілеспрямована підготовка учнів до успішного продовження навчання на наступних рівнях освіти за обраним напрямом забезпечувалася співпрацею з вищими навчальними закладами: ПНПУ імені В.Г.Короленка, ПУЕТ, ПНТУ ім. Ю.В.Кондратюка.

Позитивною тенденцією роботи над проєктом та проблемами стало створення ресурсу мультимедійного супроводу навчально-виховного процесу (проєктувальні системи, мультимедійні дошки, Інтернет).

Управління роботою навчального закладу забезпечувалося співдружністю з батьками, громадськістю та представниками владних структур. Результативною була робота загальношкільного батьківського комітету, піклувальної ради та ради гімназії.

Управлінський досвід ґрунтується на інноваційних технологіях керівництва навчальним процесом: громадсько-державній, особистісно зорієнтованій, технології координаційної допомоги обдарованим дітям та творчо працюючим учителям, організації науково-дослідної та науково-методичної роботи, педагогічного зростання вчителя, школи молодого педагога. З метою моніторингу впровадження моделі управлінської діяльності та інноваційних управлінських технологій у гімназії щороку проводилися загальногімназійні фестивалі “Смарагдові самоцвіти”, запроваджено гранти для учнів, вчителів та класних колективів: “Учень року”, “Вчитель року”, “Класний керівник року”, “Золотий голос гімназії”, “Кращий клас року”, “Олімпійська надія”, “Золота палітра”, “Інтелектуал”, “Лідер”. Щороку заклад має переможців обласних та Всеукраїнських етапів предметних олімпіад, конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН, інтелектуальної гри “Дебати”. За підсумками результатів ЗНО ХЦМОЯО гімназія в 2012 році увійшла до десяти кращих навчальних закладів Полтавської області.

Досвід з формування нової якості особистісного інноваційного розвитку учня презентувався на обласних семінарах, зокрема: семінарі-практикумі “Плани розвитку навчальних закладів” (2014 р.); науково-практичному семінарі “Діяльнісний підхід як основа реалізації державних освітніх стандартів” (2015р.); а також під час Всеукраїнської естафети педагогічних інновацій “Нові горизонти української школи” (2011 р.).

Питання моделювання інноваційного освітнього простору Карлівської гімназії як Школи соціального успіху та формування в старшокласників ціннісних орієнтацій життєвих ідеалів висвітлювалися на сторінках часопису кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка “Дидаскал” (№13, 2013 р.; № 14, 2014 р.; № 15, 2015 р.) та на Міжнародній науково-практичній конференції в м. Київ, 2012 р.

Діяльність педагогічного колективу ґрунтується на засадах демократизму, дитиноцентризму, рівного доступу до якісної освіти, індивідуалізації, диференціації і варіативності, наступності, прозорості та відповідальності. Управлінська діяльність забезпечується принципами демократизації, гуманізації, науковості, цілеспрямованості, плановості, компетентності, ініціативи та активності, колегіальності.